

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2005 M. BALANDŽIO 21 D. NUTARIMO NR. 447 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KELIŲ PRIEŽIŪROS IR PLĖTROS PROGRAMOS FINANSAVIMO ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO“ (toliau – Nutarimas Nr. 447), LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2004 M. VASARIO 11 D. NUTARIMO NR. 155 „DĖL KELIŲ PRIEŽIŪROS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO (toliau – Nutarimas Nr. 155)“, LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2018 M. BIRŽELIO 20 D. NUTARIMO NR. 620 „DĖL ĮGALIOJIMŲ SUTEIKIMO ĮGYVENDINANT LIETUVOS RESPUBLIKOS NACIONALINIAM SAUGUMUI UŽTIKRINTI SVARBIŲ OBJEKTŲ APSAUGOS ĮSTATYMĄ“ PAKEITIMO“, LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2008 M. BALANDŽIO 24 D. NUTARIMO NR. 358 „DĖL MINISTERIJŲ, LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS, VYRIAUSYBĖS ĮSTAIGŲ IR ĮSTAIGŲ PRIE MINISTERIJŲ, KITŲ VALSTYBĖS INSTITUCIJŲ IR ĮSTAIGŲ SĄRAŠO PAGAL GRUPES PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“, LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2009 M. LIEPOS 22 D. NUTARIMO NR. 813 „DĖL VALSTYBĖS TURTO INFORMACINĖS PAIEŠKOS SISTEMOS STEIGIMO IR JOS NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“, LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2010 M. SPALIO 20 D. NUTARIMO NR. 1517 „DĖL ĮSTAIGŲ PRIE MINISTERIJŲ“ PAKEITIMO“, LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2004 M. BIRŽELIO 8 D. NUTARIMO NR. 699 „DĖL ĮGALIOJIMŲ SUTEIKIMO ĮGYVENDINANT LIETUVOS RESPUBLIKOS STRATEGINĘ REIKŠMĘ NACIONALINIAM SAUGUMUI TURINČIŲ ĮMONIŲ IR ĮRENGINIŲ BEI KITŲ NACIONALINIAM SAUGUMUI UŽTIKRINTI SVARBIŲ ĮMONIŲ ĮSTATYMĄ“ PAKEITIMO“ (toliau – Nutarimas Nr. 699), LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2018 M. GRUODŽIO 18 D. NUTARIMO NR. 1298 „DĖL VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ IR DARBUOTOJŲ, DIRBANČIŲ PAGAL DARBO SUTARTIS, PAREIGYBIŲ POREIKIO NUSTATYMO KRITERIJŲ APRAŠO IR DIDŽIAUSIO LEISTINO VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ IR DARBUOTOJŲ, DIRBANČIŲ PAGAL DARBO SUTARTIS IR GAUNANČIŲ DARBO UŽMOKESTĮ IŠ VALSTYBĖS BIUDŽETO IR VALSTYBĖS PINIGŲ FONDŲ, PAREIGYBIŲ SKAIČIAUS SĄRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTUS (toliau kartu – Nutarimų projektai) (TAP Nr. 20-1213(2); 20-1374-1378; 20-1380, TAIS Nr. 20-10585; 20-10587–10589; 20-10591)

Nr.
Vilnius

Įvertinę Nutarimų projektų atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams ir teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

Dėl Nutarimo Nr. 447 projekto:

1. Pagal Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių įstatymo 33 str. 2 d. valstybės informacinių sistemų, kuriomis apdorojama visai valstybei svarbi arba kelioms

institucijoms svarbi institucijos valdoma informacija, valdytojais gali būti institucijos, kurių vadovai yra asignavimų valdytojai. Šiuo aspektu siūlome įvertinti Nutarimo Nr. 447 projekto 2.4 p. ir kitas šiuo nutarimu patvirtintų teisės aktų nuostatas, kuriose nustatoma, kad Valstybės įmonė Lietuvos automobilių kelių direkcija (toliau – VĮ LAKD) yra Valstybinės reikšmės kelių eismo informacinės sistemos valdytoja.

2. Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo (toliau – KPPFĮ) 4 str. neturi 3 dalies, tikslintinas Nutarimo Nr. 447 projektu patvirtintos Mokesčio už Lietuvos Respublikoje įregistruotas krovinines transporto priemones dydžių ir šio mokesčio mokėjimo, administravimo ir priežiūros tvarkos aprašo 13 punktas.

3. Siekiant teisės akto aiškumo, siūlome atskleisti Nutarimo Nr. 447 projektu keičiamo Mokesčio už naudojimąsi valstybinės reikšmės keliais važiuojant didžiagabaritėmis ir (ar) sunkiasvorėmis transporto priemonėmis dydžių ir šio mokesčio mokėjimo, administravimo ir priežiūros tvarkos aprašo 9 p. siūlomos nustatyti pareigos VĮ LAKD apskaičiuoti mokestį turinį (ar tai bus tik techninė funkcija, ar viešojo administravimo įgaliojimai ir pan.) ir poreikį.

4. Dėl Nutarimu Nr. 447 projektu keičiamo Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų naudojimo tvarkos aprašo (toliau šiame punkte – Programos finansavimo aprašas):

4.1. Atkreipiame dėmesį, kad Programos finansavimo 9 str. 4 d. nustatyta, jog Programos finansavimo lėšų naudojimo tvarką įgyvendina VĮ LAKD, tuo tarpu Programos finansavimo aprašo 5 p. nurodoma, kad Programos finansavimo lėšų naudojimo *sąmatą* įgyvendina VĮ LAKD. Taip pat nėra pateikiamas pagrindimas, kuo remiantis Vyriausybės nutarimu siūloma VĮ LAKD suteikti (palikti galioti) viešojo administravimo įgaliojimus Programos finansavimo aprašo 37 p. (buvusiame 35 p.), tai yra, „už Programos finansavimo lėšų naudojimo pagal paskirtį kontrolę, darbų kokybės kontrolės priežiūrą kelių objektuose atsako Lietuvos automobilių kelių direkcija“, nors KPPFĮ 9 str. 4 d. ir 9¹ str. nustatyta, kad VŠĮ Centrinė projektų valdymo agentūra (toliau – CPVA) vykdo Programos finansavimo lėšų naudojimo KPPFĮ 9 str. 1 d. nurodytoms kelių reikmėms atliekant viešuosius pirkimus priežiūrą, t. y., prižiūri Programos lėšų naudojimą, atlikdama prevencinę viešųjų pirkimų kontrolę ir stebėseną, taip pat vertindama išlaidų, patiriamų atliekant viešųjų pirkimų procedūras, pagrįstumą ir teisėtumą. Siūlome įvertinti Programos finansavimo aprašo nuostatų atitiktį KPPFĮ ir atitinkamai jas patikslinti.

4.2. VĮ LAKD finansavimas iš valstybės biudžeto, tai yra iš Kelių priežiūros ir plėtros programos, turėtų būti reglamentuotas aiškiai ir nesukelti rizikos finansuoti iš valstybės biudžeto įmonės vykdomą komercinę veiklą. Programos finansavimo aprašo 7 p. nuostata, kad *ne mažiau kaip 1,5 procento rezervo turi būti skirta valstybės įmonei Lietuvos automobilių kelių direkcijai nustatytoms funkcijoms atlikti*, t. y. Programos finansavimo lėšų naudojimo pagal paskirtį kontrolei,

darbų kokybės kontrolės priežiūrai vietinės reikšmės kelių objektuose vertiname kritiškai, nes pirma, nėra aišku, kuo remiantis nustatoma minimali riba valstybės įmonės konkrečiai funkcijai finansuoti. Jei Nutarimų projektų rengėjai manytų, kad finansavimo ribos turėtų būti aptartos Programos finansavimo apraše, siūlytume įvertinti galimybę numatyti finansavimo maksimalias ribas tiek VĮ LAKD, tiek CPVA. Nustačius siūlomą minimalią finansavimo ribą Vyriausybės nutarime, būtų reikalinga jį keisti, jei valstybės įmonės finansavimo iš valstybės biudžeto poreikis mažėtų, be kita ko, ko ir buvo siekiama vykdant biudžetinės įstaigos pertvarką. Antra, Nutarimų projektų lydimojoje medžiagoje nėra pateikta objektyvių argumentų, pagrindžiančių siūlomą nustatyti minimalią (ne mažiau kaip 1,5 proc. rezervo) ribą. Trečia, Programos finansavimo aprašo 7 p. siūloma nustatyti minimalią finansavimo ribą tik už konkrečią VĮ LAKD funkciją – Programos finansavimo lėšų naudojimo pagal paskirtį kontrolei, darbų kokybės kontrolės priežiūrai vietinės reikšmės kelių objektuose, kuri numatyta KPPFI 9 str. 2 d. 14 p., bet nėra KPPFI priskirta VĮ LAKD. Taip pat nėra aišku, ar už kitas VĮ LAKD įstatymuose priskirtas funkcijas būtų finansuojama papildomai iš Kelių priežiūros ir plėtros programos pagal KPPFI 9 str. 1 d. Siūlome įvertinti Programos finansavimo aprašą šiais aspektais.

4.3. Siekiant teisinio aiškumo, siūlytume Programos finansavimo aprašo 8 p. dėstyti atskirais papunkčiais, išskiriant finansavimo objektus.

4.4. Programos finansavimo aprašo 12 p. vietoj vartojamos formuluotės „statiniai statyti“ siūlytume vartoti formuluotę „pastatyti statiniai“, jei turima galvoje apie jau atliktus darbus. Taip pat atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos kelių įstatymo 2 str. 13 d. apibrėžta „kelio statinio“ sąvoka, ir jei Programos finansavimo apraše siekiama nustatyti, kad rezervo lėšos gali būti skiriamos kelio statinių statybai, siūlome vartoti Kelių įstatyme apibrėžtą formuluotę (7, 10, 12 p.).

4.5. Programos finansavimo apraše siūloma keisti, valstybės ir savivaldybių institucijų valdomų kelių, vedančių į teritorijas, kuriose kuriamos darbo vietos, objektų finansavimo tvarką, kuri įsigaliojo tik 2019 m. lapkričio 30 d. ir pagal kurią kelių, vedančių į teritorijas, kuriose kuriamos darbo vietos, objektams finansuoti 2020 m. prašymai turėtų būti teikiami Ekonomikos ir inovacijų ministerijai iki 2020 m. spalio 31 d. Iš pateikto vertinti Programos finansavimo aprašo 8 p. ir 13 p. matyti, kad kelių, vedančių į teritorijas, kuriose kuriamos darbo vietos, objektų finansavimo tvarka suvienodinama su kelių objektais, kuriuos vykdant bus įgyvendinami Vyriausybės programos įgyvendinimo planas ir prioritetinių darbų sąrašas ir kurie turės teigiamą poveikį saugiam eismui ir naudą visuomenei, ir nutarim⁷ projektai bus teikiami iki kiekvienų metų sausio 2 d. Susisiekimo ministerijai. Programos finansavimo aprašo 13¹ p. siūloma nustatyti prioritetinę tvarką, pagal kurią būtų finansuojami kelių, vedančių į teritorijas, kuriose kuriamos darbo vietos, objektai. Tačiau nėra nustatyta (paaiškinta), kokie kriterijai būtų taikomi atrenkant

prioriteto tvarka kelių objektus, išvardintus Programos finansavimo aprašo 8 p. (kelių objektai, kuriuos vykdant bus įgyvendinami Vyriausybės programos įgyvendinimo planas ir prioritetinių darbų sąrašas ir kurie turės teigiamą poveikį saugiam eismui ir naudą visuomenei, ir kelių, vedančių į teritorijas, kuriose kuriamos darbo vietos, objektai). Siekiant teisės akto aiškumo ir pagrįstumo, siūlome pateikti argumentuotą informaciją dėl kelių objektų finansavimo tvarkos keitimo poreikio ir galimo poveikio bei įvertinti pereinamųjų nuostatų tikslingumą.

4.6. Programos finansavimo aprašo 13¹ p., kuriame nustatomi prioriteto kriterijai, kuriais remiantis būtų atrenkami, kelių, vedančių į teritorijas, kuriose kuriamos darbo vietos, objektai, stokoja teisinio aiškumo ir pagrindimo, nes nėra atskleista, ar kriterijai išdėstomi prioriteto tvarka, ar užtenka bet kurį iš jų atitikti, kad būtų gaunamas prioritetine tvarka finansavimas, pvz., ar negalės susidaryti tokia situacija, kad kelio objektas bus finansuojamas neatsižvelgiant į tai, kiek planuojama sukurti darbo vietų, koks planuojamas kuriamų darbo vietų tvarumas, į tai, ar tai yra svarbus valstybei projektas, tačiau finansavimui skirti užteks, kad būtų parengtas ir suderintas kelio objekto techninis projektas nepriklausomai nuo teritorijoje kuriamų darbo vietų apimties ar projekto svarbos. Siūlome įvertinti šį aspektą ir esant poreikiui tikslinti siūlomą teisinį reguliavimą.

4.7. Sistemiškai vertinant Programos finansavimo aprašo 35-36 p., kuriuose siūloma nustatyti CPVA funkcijas ir pavesti Susisiekimo ministerijai nustatyti funkcijų atlikimo tvarką, nuostatas, manytume, kad turėtų būti įvertintas KPPFĮ 9 str. 4 d. ir 9¹ str. teisinis reguliavimas bei Viešojo administravimo įstatymo 4¹ str. 2 d. nuostata, kad viešosioms įstaigoms, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybė, viešojo administravimo įgaliojimai gali būti suteikiami *tik įstatymais*. Todėl įstatymo nuostatų atkartojimas ir jų paaiškinimas (tame tarpe ir plečiamai) vertintinas kritiškai. Siūlytume Programos finansavimo apraše daryti nuorodą į įstatymo nuostatas, kuriose nustatytos CPVA funkcijos.

Programos finansavimo aprašo 35 p. nustatoma, kad CPVA teikia ataskaitas dėl KPPFĮ 9 str. nurodytų kelių reikmių, tačiau KPPFĮ 9 str. 4 d. ir 9¹ str. CPVA suteikiami įgaliojimai tik dėl KPPFĮ 9 str. 1 d. nurodytų kelių reikmių. Be to, ataskaitų teikimas reguliuojamas ir Programos finansavimo aprašo 37 p. Siūlome šiuo aspektu tikslinti Programos finansavimo tvarkos aprašą.

Programos finansavimo aprašo 36 p. siūloma pavesti Susisiekimo ministerijai nustatyti tvarką, pagal kurią CPVA vykdytų funkcijas, tačiau toks pavedimas neišplaukia nei iš KPPFĮ 9 str. 4 d., kurioje nustatyta, kad Vyriausybė nustato Programos finansavimo lėšų naudojimo tvarką, nei iš KPPFĮ 9¹ str., kuriame nustatytos CPVA funkcijos. Taip pat siūlytume atsisakyti CPVA funkcijų, nustatytų KPPFĮ, atkartojimo bei jų detalizavimo (paaiškinimo), ko nėra nustatyta KPPFĮ. Taip pat nėra pateikiamas pagrindimas, kuomet remiantis siūloma nustatyti papildomas funkcijas CPVA, pvz., Programos finansavimo aprašo 36.3 p. Manytume, kad tam tikri CPVA informacijos

pateikimo būdai VĮ LAKD ir Susiekimo ministerijai galėtų būti aptariamai vidiniuose teisės aktuose.

3.8. Programos finansavimo aprašo 37 p. siūloma nustatyti, kad su VĮ LAKD kasmet sudaroma sutartis dėl specialiųjų įpareigojimų nustatymo ir vykdymo. Tačiau nėra aišku, kodėl siūloma nustatyti sutarties sudarymą tik su VĮ LAKD, bet dėl CPVA arba VŠĮ Transporto kompetencijų agentūros nepasisakoma. Taip pat atskleistinas vartojamos formuluotės „specialieji įpareigojimai“ turinys. Jei turimi omenyje viešojo administravimo įgaliojimai, jie valstybės įmonei neturėtų būti nustatomi sutartimi.

3.9. Kadangi Programos finansavimo lėšos yra valstybės biudžeto lėšos, siūlome Nutarimo Nr. 447 projektą suderinti su Finansų ministerija, kuri be kita ko įgyvendina valstybės, kaip CPVA savininkės, teises ir pareigas. Taip pat, vadovaujantis Korupcijos prevencijos įstatymo 8 str. manytume, kad tikslinga atlikti antikorupecinį Nutarimo Nr. 447 projekto vertinimą.

Dėl Nutarimo Nr. 699 projekto:

Atkreipiame dėmesį į tai, kad šio projekto 1.2 papunkčiu siūloma pakeisti priedo 2 punktą, kuris 2019 m. birželio 1 d. buvo pripažintas netekusiu galios. Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 (toliau – Rekomendacijos), 81 punkte nerekomenduojama pildyti teisės aktą nauju straipsniu ar punktu su tuo pačiu numeriu, kaip jau pripažinto netekusiu galios straipsnio ar punkto numeris. Atsižvelgiant į tai, siūlome minėtą priedą papildyti nauju punktu.

Dėl Nutarimo Nr. 155 projekto:

Vadovaudamiesi Rekomendacijų 83 punkto nuostatomis siūlytume sujungti šio projekto 1.1 ir 1.2 papunkčius.

Teisės grupės patarėjas

Žygimantas Daukša